

## Fiske & Vatten

Det är början på december, men ännu ingen vinter. Mina fiskar i gödseldammen har endast en gång behövt ta sina frukostpellets genom en skir ishinna. Men, kylan kanske nu är på ingång. Jag vill ju gärna ha vinter i år med.

I never drink water because of the disgusting things that fish do in it..

- W. C. Fields

### Ånnaboda, och snötilverknigen

Domen är klar! Den första, alltså. Nu kan Örebro kommun, och entreprenören sätta igång sin snötilverkning. Det har varit en lång resa och ett komplicerat mål. Det fanns befintliga

anläggningar i form av pumpar och dämmen som skulle lagligförklaras. Det fanns nya behov av överledning av vatten från en sjö, inom skyddat område, till en annan sjö, för att få tillräckligt med vatten. Det är flera slalombackar, det är en pulkabacke på annat håll, och det är många km längdåkningsspår som ska få snö. Och mitt i slalombacken står ett litet kraftverk, som dels ska få egen dom, dels som man ska avtala med om vattentillgången. Och det finns en rättshaverist som inte ville vara med på något.

Men allt detta är nu tillstyrkt, så nu kan snötilverknigen sätta igång, samt överföringsledningar kan anläggas. Och han som var emot allt, fick inget gehör för sina påståenden.

Det finns nu fjärravläsningsrutiner och kontrollprogram så allt blir rätt. Och nu ska arbetet med att ordna ännu mer vatten från ett annat sjösystem för längdåkningen, inledas.

### Vallentunasjön

Biorestaureringsprojektet genom att minska vitfischen i Vallentunasjön norr om Stockholm har nu avslutat den första delen, att se vad trålning av vitfisk under två års tid kunde åstadkomma. Vi har reducerat vitfischen med mer än 65 %, under dessa år. Det har ännu inte skett något stor och dramatisk förbättring, men det vi ser, är att de djurplankton som ska göra jobbet, har satt igång att öka ordentligt. Vi ser också att växtligheten ökar i vikarna, och många hör av sig och är nöjda.



Fortsättningen kommer nu att ske genom att vi vid islossningen sätter ut fem stycken bottengarn, alltså stora ryssjor, som ska fortsätta fång vitfisk. Uppskattningsvis kan vi nu kraftigt minska arbetskostnaderna men ändå få ungefär lika mycket fisk ett till två år till. Vi kommer att fortsätta med det omfattande kontrollprogram vi har också.

Trålfisket har fungerat bra dessa år, och totalt har omkring 60 ton vitfisk fångats. Samarbetet med fiskevattenägarna är mycket bra, och inga protester eller problem kring sjön har noterats. Och vi diskuterar metoder och resultat fortlöpande med de experter vi har samarbeten med.



Kuriosa kring fisket är att vi fångat mal även i år, och att man för första gången noterat asp i sjön. Det framgår också att gösstammen i sjön är mycket fin och välvuxen, samt att det finns makalöst mycket ål. Alla dessa arter skyddar vi och returnerar. De bidrar ju också genom att konsumera stora mängder vitfisk.

### Annat kring fisk och vatten

SVA, den veterinärmedicinska anstalten i Uppsala, ökar sina insatser kring fisksjukdomar. Man kan nu följa aktuella fiskfrågor på deras blogg på [www.sva.se](http://www.sva.se)

SLU:s Kustfiskelaboratorium i Öregrund har gjort undersökningar i skärgården kring Stockholm, och finner att tillgången på abborryngel nu i innerskärgården är den högsta man någonsin mätt upp. Längre ut är det inte lika mycket, men ändå betydligt bättre än tidigare år. Även tillgången på gäddyngel har ökat. Abborrynglen har dessutom vuxit bra. Man tillskriver denna mycket lovande årsklass de skyddsområden man infört, och en sommar med varmt vatten. Nu ska dessa små abborrar dels klara sin första vinter, dels undvika bli skarvföda. Lyckas detta, kanske vi kan se ett mycket fint abborrfiske om några år, och en lång tid framåt.

I DN kunde man i höstas läsa att kriminella över 50 år, ökar. Bland dessa toppar fiskebrotten med 42%! Jag vill i sammanhanget då nämna att jag ännu inte åkt fast för just något fiskebrott. Men det är kanske så som

vissa säger; det finns två sorters människor, de som gripits för något brott, samt de som ännu inte gripits!

Nu finns Havs och Vattenmyndigheten med hemsidan [www.havochvatten.se](http://www.havochvatten.se). Där finns en del av nedlagda Fiskeriverkets material. Men det är en ny och fin hemsida, värd ett besök. Här finner man länkar till aktuell fiskelagstiftning.

## Fisketurism Stockholm

Vårt fisketurismprojekt Napp på Nytt i Stockholms län ska ordna några utbildningsdagar för främst boendeanläggningar. Vi kommer att ha två likadana informationsmöten som presenterar utbildningen, och där man anmäler sig. Dessa träffar är den 8 mars, kl 14-16 på Älvsjömässan, samt 14 mars 14-16 på Strandvägen. Anmälan sker genom Visit Skärgården.

Kontakta Lena Andersson för vidare info,  
[lena@oppenskargard.se](mailto:lena@oppenskargard.se) eller 08-100 222.

Vi kommer att belysa:  
Varför satsa på fisk,  
fiske och turism?  
Fiske- och lands-  
bygdsturism – vad är  
det? Marknadsinsikt.

Nätverkens betydelse. Produktutveckling och marknadsföring. Så tar man gästerna med storm. Fisketurism på Åland. Erfarenheter från uppstart av nytt fisketurism-företag. Fiskevattnet som resurs, vatten- och fiskevård och sportfisketekniker. Myndigheternas roll i utveckling av fisketurism, och hur står det till med fiskeresursen. Webdesign, sociala medier och bemötande. Juridik, försäkringar, båt/säkerhet.

## Vattenbrukarna

Vattenbrukarnas riksförbund söker dialog om det framtida vattenbruket. Svenskt vattenbruk har länge stått och stampat, samtidigt som inte minst våra grannländers vattenbruk blomstrar och utvecklas och utgör en viktig del i landsbygdens utveckling. <http://vattenbrukarna.se/wp-content/uploads/2011/11/Till-Sveriges-vattenbrukare1.pdf>  
En svensk utveckling får inte hindras av en krånglig byråkrati, och tillsynsavgifter som vida övers-  
tigger andra areella näringars.



## Vättern

Ett nytt nummer av Vätterninfo finns att ladda hem på Vätternvårdsförbundets hemsida <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/vattern/SiteCollectionDocuments/2011%20-%20nr%204.pdf> Här kan man läsa mer om den senaste tidens larm om förhöjda halter av allehanda oönskade ämnen i fisken. Här finns också en intressant skrift om historiska och den framtida regleringen av Vättern.

Dessutom har det kommit en mycket intressant rapport om vilka ekologiska effekter utsättningen av gullspångslax har inneburit för Vättern [https://www.fiskeriverket.se/download/18.7ca0651812f2c1ea28480003667/Finfo+2011\\_7\\_mindre.pdf](https://www.fiskeriverket.se/download/18.7ca0651812f2c1ea28480003667/Finfo+2011_7_mindre.pdf)

## Kräfter

Frågor har kommit om nästa kräftkonferens. Till sommaren är det 6 år sedan förra, som vi ordnade i Jönköping, och 12 år sedan den innan det. Därför skulle det ju passa bra med en konferens till våren igen, i Jönköping, med liknande arrangörer. Men, vi har sagt att vi skjuter detta till 2013 istället, då det är två stora internationella kräftkonferenser nästa år. En konferens ordnar EIFAAC i Finland i början av juni, och sen är det också en från IAA i Innsbruck, Österrike i augusti, 2012.

## Fiskar och dammar, och musslor

I Sverige finns många dammar. Många av dessa är för vattenkraften, och en del har andra syften. När man idag omprövar eller nyprövar vattendomar, är det mycket vanligt att det ställs krav från Mark- och Miljöödomstolen på att man på något vis säkerställer att vattenlevande organismer, alltså fisk, men även andra djur, kan passera. Det gäller många uppströmsvandrande fiskar, som lax och öring, men det gäller även då dessa ska vandra nedströms igen, och då handlar det också om ål, och annan fisk. För att dessa ska kunna passera, utan allt för stora förluster eller skador, krävs dels vatten, dels en vandringsväg. Detta är ofta ganska komplicerat att ordna, men ändå fullt möjligt.



Numera har man fått ytterligare ett miljövårdsskäl att ordna passage för fisk. I den allmänna naturvården intresserar man sig mycket för våra stormusslor som lever i sjöar och rinnande vatten. Vi har ganska många musslor i svenska sötvatten, ta en titt på

<http://www.musselportalen.se/> Allt eftersom man lär sig mer om dessa, och finner dem på nya ställen, upptäcker man dels att flera arter är på stark tillbakagång, och därför är rödlistade, dels att alla, kanske, är bero-

ende av fisk för sin reproduktion och spridning. Därför är fisken helt livsavgörande för musslorna, där de små mussellarverna har ett livsstadium där de sätter sig på fiskars gälar och fenor.



Alltså, man ordnar numera fiskpassager. Här i Örebro där jag ofta uppehåller mig, har man nu i Svartån öppnat sammanlagt tre fiskvägar, ett omlöp och två trappor, för fiskar som vandrar upp från Hjälmarens. Eller så kan man ju helt ta bort dammen, som här

[http://www.linkedin.com/news/?viewArticle=&articleID=875208508&gid=1215847&type=member&item=78641432&articleURL=http%3A%2F%2Fnews%2Enationalgeographic%2Ecom%2Fnews%2F2011%2F10%2F111028-condit-dam-removal-](http://www.linkedin.com/news/?viewArticle=&articleID=875208508&gid=1215847&type=member&item=78641432&articleURL=http%3A%2F%2Fnews%2Enationalgeographic%2Ecom%2Fnews%2F2011%2F10%2F111028-condit-dam-removal-video%2F&urlhash=fdPy&goback=%2Egde_1215847_member_78641432)

[video%2F&urlhash=fdPy&goback=%2Egde\\_1215847\\_member\\_78641432](http://www.vikonenergy.ca/community/multimedia/fishcam/) Läs också mer här

[http://www.riksdagen.se/webbnav/?nid=3777&doktyp=rf&dok\\_id=GZ0WRFR1&rm=2011/12&bet=RFRI](http://www.riksdagen.se/webbnav/?nid=3777&doktyp=rf&dok_id=GZ0WRFR1&rm=2011/12&bet=RFRI) Och här finns en film-

snutt som visar en fiskväg med vandrande lax från insidan

<http://www.vikonenergy.ca/community/multimedia/fishcam/>






## Nya fiskarrenden

Sveaskog har lagt ut mer och nya fiskevatten för arrende [http://www.sveaskog.se/Produkter-](http://www.sveaskog.se/Produkter-och-tjanster/Arrendera-och-hyra/)

[och-tjanster/Arrendera-och-hyra/](http://www.sveaskog.se/Produkter-och-tjanster/Arrendera-och-hyra/) eller <http://www.sveaskog.se/press-och-nyheter/nyheter/2011/onskar-du-dig-en-egen-sjo-i-julkapp/> Här

kan du också läsa mer om vad Sverigefiskekortet erbjuder för fiske. Intresserade kan med fördel gå in här ibland, då nya vatten löpande läggs ut.

## Nya och pågående jobb

-  Flera utredningar kring fiskvägar/faunapassager pågår nu, inom eller inför Miljödomsansökningar
-  Fiskevårdsområdesföreningar över hela landet söker till och från hjälp med frågor kring stadgar, regelverk, fiskevård och gällande olika konflikter
-  ABF driver ett stort projekt där jag fungerar som följeforskare, alltså bistår med löpande utvärdering
-  Åt Länsstyrelsen i Västmanland tittar jag på hur en sjö kan restaureras genom någon form av biomanipulering
-  Jordbruksverket, Länsstyrelserna och nya Havsmyndigheten anlitar mig för att tolka ut de nationella fiskereglerna så att man direkt på webbaserade kartor kan klicka och följa aktuella fiske-regler, vatten för vatten

Mina kollegor jobbar också duktigt:

- I Motala ska ett stort markområde undersökas med avseende på markföroreningar, vilket ska resultera i en omställningsplan
- Vi hjälper kommuner med att ”stresstesta” nya översiktsplaner till gällande miljölagstiftning
- Vi utreder problem kring mögel, fukt och miljögifter i små och stora fastigheter
- Åt Fortifikationsverket avvecklar vi bergrum, och andra beredskapsanläggningar

*På vintern i mörkeret vi hoppas på ljus*

*Vi röjer och fejar och pyntar vårt hus*

*På julbordet sill, lax och osten så mjuk*

*Och fisken som legat i lut tittar ut*

*Med nära och kära vi landar i ro*

*Vi sitter vid brasan nu efter allt detta gno*

*Hästar får hö, hundarna rullar och busar*

*Och i korgen där ligger katten och snusar*

*Och dammarna täckta av snö och av is*

*Och smådjuren i vattnet de vilar så vist*

*Rådjuren äter höet som hästarna tappar*

*Och tomten han smyger med säcken med klappar*

Vatten- och vinterhälsningar och  
**God Jul!**

**Björn Tengelin**

Bettorpsgatan 10

SE-703 69 Örebro

SWEDEN

Tel: (+46) 019-676 26 06

Mobil: 070-693 04 88

Fax: 019-676 26 29

[bjorn.tengelin@structor.se](mailto:bjorn.tengelin@structor.se)

>((((((°>α<°))))))<



C:\US

**STRUCTOR MILJÖTEKNIK AB**

Adress:  
Bettorpsgatan 10  
703 69 ÖREBRO

Telefon: 019-676 26 00  
Fax: 019-676 26 29  
Hemsida: [www.structor.se](http://www.structor.se)

Organisationsnr: 556622-0736